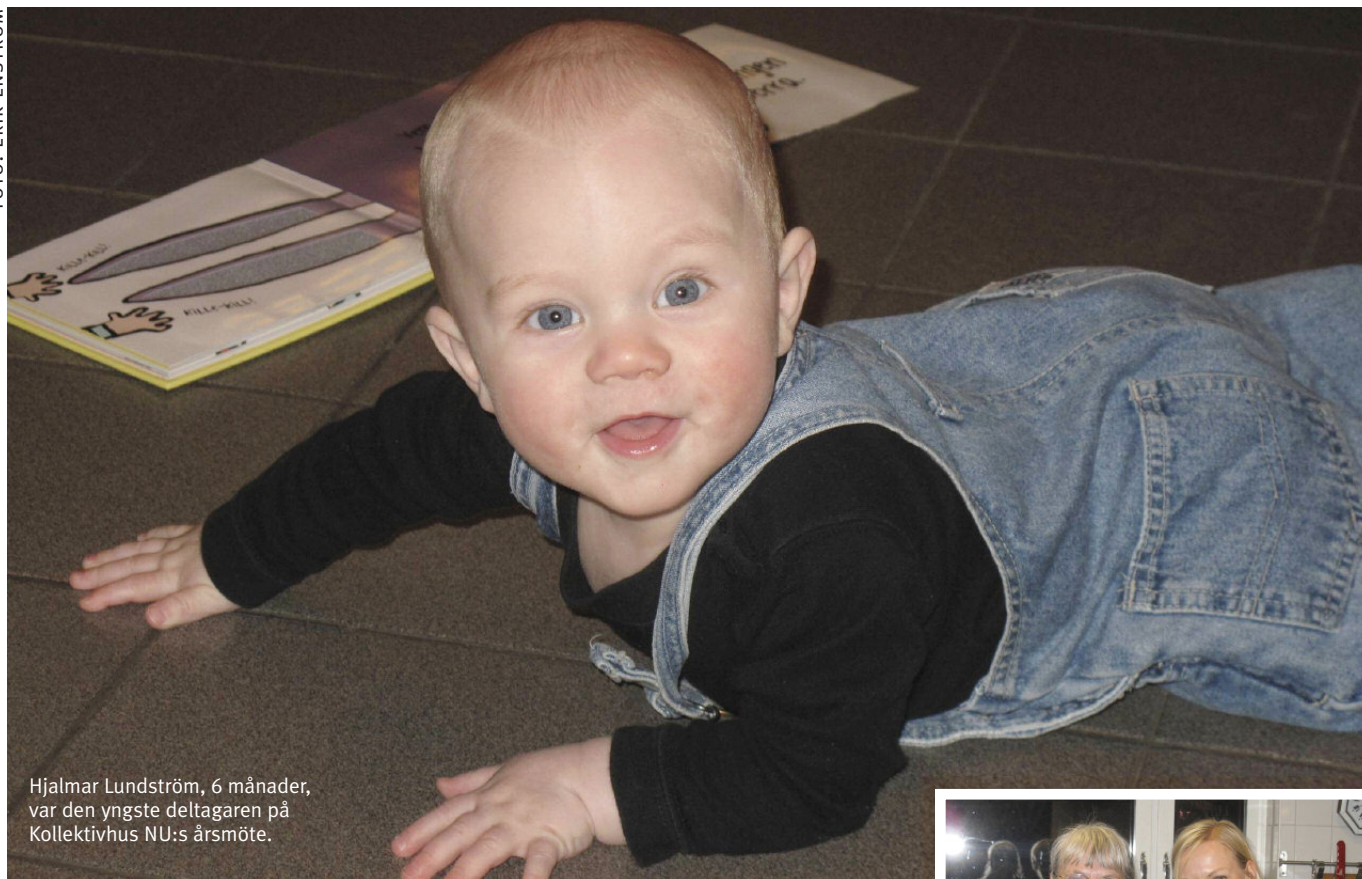

FOTO: ERIK ENSTRÖM

Hjalmar Lundström, 6 månader, var den yngste deltagaren på Kollektivhus NU:s årsmöte.

Garanterad återväxt i kollektivhusrörelsen

Årsmötet för Kollektivhus NU hölls i år på Kupan i Älvsjö söder om Stockholm. Liksom förra årsmötet i Göteborg blev det en trevlig tillställning med över 80 deltagare från 31 medlemsföreningar.

Kupan är ett kollektivhus för alla åldrar och flera av de boende hade ställt upp för att göra mötet så välkomnande som möjligt. Karolina Axels hälsade alla välkomna och berättade lite kort om huset vi besökte.

Ingvar Jordås från Fullersta Backe i

Huddinge valdes till ordförande på mötet och han bidrog till att alla tider hölls och att det var en bra mötesstämning. *Elsa Grip* från Slottet i Lund skötte anteckningarna. *Nils Söderlund* från den nybildade *Föreningen för byggemaskaper* talade om föreningens syfte och vilka aktiviteter som redan var inplanerade. En livlig frågestund följde på Nils anförande.

Före den fantastiska buffémiddagen, som Anne Deméus ansvarat för, blev det en rundvandring på Kupan samt på närlig-

Anne Deméus ansvarade för en fantastisk buffé. Här tillsammans med Anki Pistone, ordförande i Brf Kupan.

gande Prästgårdshagen. Nils Assarson och Bertil Egerö bidrog med skönsång och allsångsledning och Dick Urban Vestbro höll sitt sedvanliga tacktal till våra värdar och till alla glada årsmötesdeltagare.

ELISABETH OLSZON
Majbacken Göteborg

Årsmötet i Kupan

FOTO: ERIK ENSTRÖM

VÅRAT KOLLEKTIVHUSGÄNG

Text: Nils Assarson

Melodi: "Vårat gäng" av Kaj Gullmar

Färdknäppen och Russinet och Sockenstugan,
Prästgårdshagen och Tullstugan,
alla kollektivhusen i hela landet,
hela bandet,

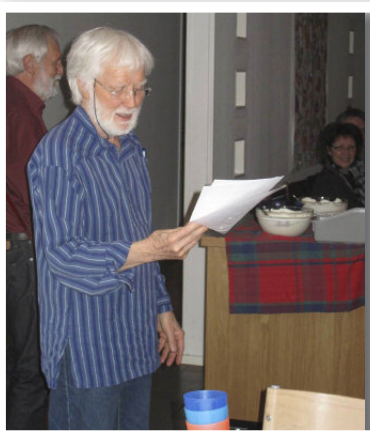
säg:

Var i landet finns det än
rätta klämman och så den
bästa sammanhållningen?:
"Jo i vårat gäng!"

Uti Kupan har vi fest
så stäm upp nu varje gäst.
Skål, Dick Urban, alltid bäst
uti vårat gäng.

Kollektivhus – vilket drivhus,
arbetsgrupper – smarta kupper,
fina matlag, skratt- och pratlag
gillar säkert alla vi

Var finns landets bästa driv,
Bästa grannar, bästa giv.
Var har vi ett härligt liv?:
"I våra kollektiv!"

Boihop – för nytta och glädje

Boihop är en intresseförening för alla som tycker det är roligt att umgås med sina grannar. Gemensamma fritidsaktiviteter och en självklar omsorg om varandra i vardagslivet ger enligt forskningen ett längre och gladare liv. Boihops idé är att alla, oavsett storlek på plånboken, ska få möjlighet till detta.

Föreningen Boihop bildades 2001 och arbetar för att få till stånd fler nybyggda bostäder till en rimlig kostnad, som också bygger in gemenskap med andra, till nytta och glädje. Den sociala dimensionen blir utgångspunkten, och inte som oftast annars, den ekonomiska.

Förutom målet om en socialt hållbar utveckling har vi en ekonomisk indikator, berättar Birgitta Rang. Det är att även en pensionerad undersköterska ska ha råd att bo i en sådan lägenhet som vi är med och uppför.

I Boihops kollektivhus har alla sin egen lägenhet men lägenheterna planeras så att man tar en del av boendeytan och lägger på gemensamma utrymmen. Gamla och nya vänner kan bo nära varandra och hjälpa varandra med vad som behövs.

Forskningen visar att den som är med i ett socialt sammanhang lever längre och gladare, säger Inga.

Gemenskapsboende i varje stadsdel

– 60 procent av alla hushåll i storstäderna är ensamhushåll, berättar Birgitta. Boihops vision är att uppföra minst ett gemenskapsboende i varje stadsdel i Göteborg.

Lösningarna kan se olika ut, beroende på behov, menar Birgitta. En del kan vara för 40+are, andra för senare halvan av livet och åter andra för alla åldrar.

Många tycker att de bor bra nu, men så småningom behöver man mer hjälp. Då är det bra att ha vännerna omkring sig, istället för att bo kvar och bli alltmer ensam, säger Inga som tycker att man ska börja planera för det runt 60.

Eller kanske redan då man är 40.

Föreningen efterlyser fler aktiva medlemmar som kan vara med och påverka samhällsbyggandet för fler gemenskapsboenden. Arbetet med att få till stånd denna typ av boenden tar lång tid.

– Man måste ha tålamod, säger Birgitta.

Inga Alander och Birgitta Rang framför Kollektivhus NU:s utställning i samband med en bomässa i Örgryte-Härlanda

– Och leva länge, ler Inga.

– Det är svårt att få med den manligt dominerande byggsektorn på sådana här projekt, säger Birgitta.

Traditionen är att byggsektorn är van att bestämma själv vad den ska bygga. Men vi vill vara med och planera! säger Inga.

Birgitta och Inga hänvisar till boken »Skärpning på gång i byggsektorn!« (Boverket mars 2009, författare Fredrik von Platen). Den visar att det går att minska byggkostnaderna med så mycket som 40 procent. Bygger man bra från början blir det också låga kostnader för förvaltning och underhåll.

Två projekt som står klara har medlemmar i Boihop tagit initiativet till: Kornet i Mölndal och Majbacken i Majorna. På gång är bland annat ett gemenskapsboende i Östra Källtorp i samarbete med Bostadsbolaget.

TEXT OCH FOTO SUZANNE DAHLIN

Tidigare publicerad i Seniorliv, livsstilsmagasin för seniorer i Örgryte-Härlanda, utgiven av Göteborgs Stad, Örgryte-Härlanda

Vill du veta mera om Boihop?
Skicka e-post till: boihop@gmail.com
Ring 070-454 82 33
www.kollektivhus.nu

Boihop startar studiecirkel i Göteborg

Vi startar en ny studiecirkel kring boken "Bygga för seniorer" av Kerstin Kärnekull. Ett första planeringsmöte hålls den 10 maj. Boken är intressant och huvudkapitlen är: Seniorboende förr och på 2000-talet. Framtidens seniorer. Behov, värderingar och livsstilar. Det goda seniorboendet inom- och utomhus. Boken är på 144 sidor och finns på AB Svensk Byggtjänst. Den kostar 631 kr inkl moms. Vi får ett mindre bidrag från ABF. Vi brukar ses var 3:e vecka, 2 timmar/gång, kanske 6 ggr. Vi gör uppehåll över sommaren alltefter deltagarnas behov.

Välkomna att delta!
Inga Alander, 031-40 71 10, 073-071 86 34, inga.alander@yahoo.se

Bygggemenskap för självförvaltning i Freiburg

I Tyskland finns 350 projekt med inriktning mot gemenskap. De flesta är så kallade Baugemeinschaft, det vill säga föreningar som driver byggprojekt för de egna medlemmarna. Ett av dem är Genova i Freiburg i sydvästra Tyskland. Undertecknad besökte föreningen i februari i år. Medlemmen Philipp Spaeth ordnade ett särskilt möte där jag talade om kollektivhus i Sverige medan han berättade om Genova.

Genova är en förkortning av Genossenschaft Vauban. Ordet Genosse betyder 'kamrat' men står i detta fall för en laglig upplåtelseform som har likheter med den svenska bostadsrätten. Formen har på senare tid fått ett uppsving, sannolikt för att den är ekonomiskt fördelaktig.

Genova grundades 1997 av en grupp som arbetat för stöd till barn i Bihar, Indien. De ville förverkliga idén om brukarplanering. Man rekryterade intresserade genom mun-till-mun-metoden. Initiativtagarna fick ett EU-bidrag för att driva projektet. De 24 hushåll som blev ägare fick betala en insats om 30 000 euro. Philipp Spaeth sa att kostnaderna blev låga inte bara på grund av upplåtelseformen utan även genom att de boende själva gjort arbetsinsatser som att olja trägolv, måla väggar inomhus och liknande. Bostäderna är så kallade passivhus, dvs. de har mycket låg energiförbrukning. Det är obligatoriskt att ha växter på taken, detta för att dämpa avrinningen vid häftiga regn och för att

Dick Urban Vestbro vid ingången till Genova i Vauban, Freiburg.

minska värmeförlusterna.

I Genova finns ett litet kök med ett gemensamt rum för 20 sittande, ett gästrum, ett tvätttrum samt ett rum för pingis som också kan användas för musik. Gemensamma måltider förekommer, men inte regelbundet. Föreningen förvaltar själv sina bostäder och de gemensamma utrymmena. Två personer är arvoderade för administration (på deltid).

Krav på trappstädning

När någon med äganderätt säljer sin lägenhet kan föreningen inte ställa några krav om deltagande, utom att den som flyttar in måste städa trapporna. Eftersom en viss andel av bostäderna är hyresrätter kan man dock delvis styra de boendes sammansättning. Philipp Spaeth hävdade att det finns en stark vilja att främja blandning av inkomstgrupper och kulturer. Han sa också att det finns en gemenskapskänsla kvar även om inga krav ställs på att inflyt-

tande ska sluta upp bakom de ursprungliga idealen.

Genova ligger i området Vauban som blivit ett modellområde i Freiburg det senaste årtiondet. Där finns inte bara många passivhus utan även så kallade plus-hus, dvs fastigheter som producerar mer energi än de förbrukar. Många hus har solfångare. Bakgrunden till detta är den kampanj på 70-talet som ledde till att ett planerat kärnkraftverk stoppades. Freiburg har en medveten strävan att minska bilberoendet. Med sina 220 000 invånare är Freiburg en attraktiv cykel- och spårvagnsstad. Staden har Tysklands lägsta bilinnehav (164 bilar per 1 000, vilket kan jämföras med 495 för hela Tyskland). I Vauban har man infört en mycket restriktiv politik för bilparkering. Man får inte parkera på gatorna. Istället måste man antingen parkera utanför stadsdelen eller köpa en parkeringsplats för 18 000 euro i ett parkeringsgarage.

DICK URBAN VESTBRO
TULLSTUGAN STOCKHOLM

Kollektivhus NU med på två ansökningar till EU

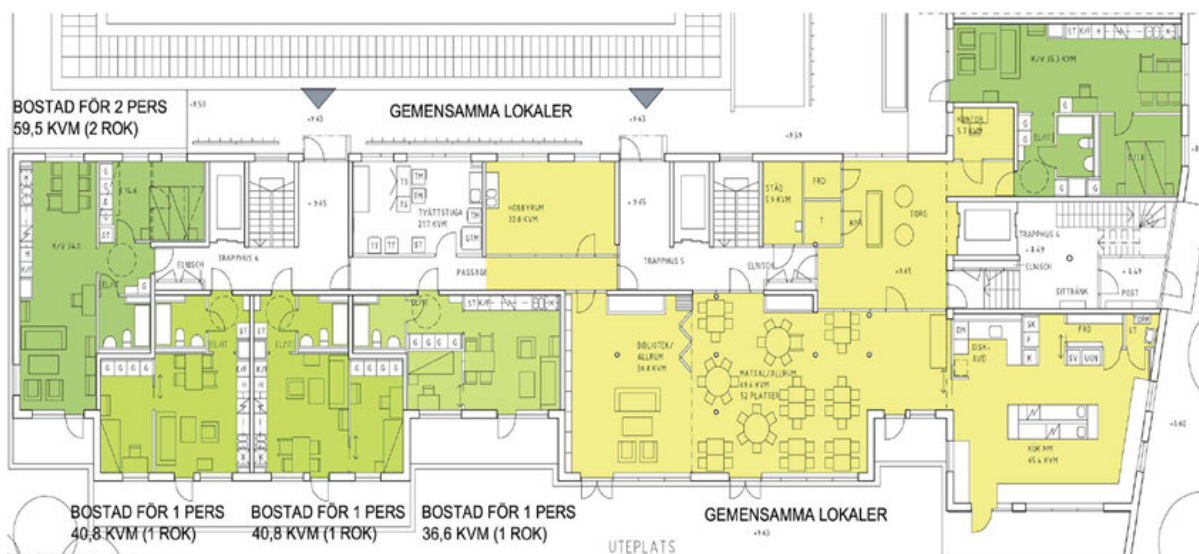
Kollektivhus NU är med i en ansökan om medel från EU-programmet »Active Civil Society in Europe« med ett projekt som heter »Citizens' CoHousing Cultures: Engaging Europeans intergenerationally for sustainable housing«. Vi är en av 13 organisationer i tio länder som ska samarbeta kring framställning av en interaktiv elektronisk utställning och kring konferenser i Berlin, Bryssel och Wien. Den totala kostnaden är knappt 500 000 kr. Projektet koordineras av Institute for Creative Sustainability i Berlin under ledning av Michael Lafond och Adam Furman.

Det andra projektet heter Co-EldeRly och handlar om utbildning för självförvaltning av äldreboende inom ramen för EU:s Grundvig-program kring Social Housing. I projektet ingår partners i Italien, Polen, Bulgarien, Portugal och Spanien. Kerstin Kärnekull och Ingela Blomberg representerar Kollektivhus NU i detta projekt. Projektet koordineras av Consorzio ASIS i Neapel under ledning av Lorenzo Scirocco.

Resan till Hamburg uppskjuten

Den planerade studieresan till Hamburg i maj blir uppskjuten till i höst. Du kan ändå anmäla intresse till kollektivhus.nu@gmail.com

För information om tid, program och kostnader, se www.kollektivhus.nu

Plan över bogemenskapen Dunderbacken.

Kooperativ hyresrätt – en maktfråga

En solig mars-söndag samlades en grupp från olika gemenskapsboenden för att diskutera olika slags uthyresformer för gemenskapsboenden/kollektivhus. Framförallt ville vi diskutera kooperativ hyresrätt och dess för- och nackdelar.

Slutsatsen av en livlig diskussion blev att det i högsta grad är en fråga om ojämlikhet mellan hyresgästerna och fastighetsägaren. Fastighetsägaren har all makt och hyresgästerna har ingen makt. Ägarna sätter alla förutsättningar vid kontraktskrivningen. Alla var ense om att det är en frustrerande förhandling.

Hur kan vi som bor eller vill bo i gemenskapsboende med kooperativ hyresrätt visa fastighetsägaren att det finns något för hen att tjäna på detta. Att det kan bli en winwin-situation. Kan det vara så att samhället i stort tjänar på att människor flyttar in i gemenskap, men att fastighetsägaren inte gör det? Vi ville dock gärna tro att även fastighetsägaren har något att vinna på att erbjuda ett gemenskapsboende. Det blir ett hus som de boende är rädda om och det blir färre omflyttningar.

När gemenskapsboendet Kornet i Mölndal var färdigbyggt sa dåvarande vd:n

Lennart Oliv att Kornet blivit ett guldägg i deras fastighetsbestånd trots att han känt sig tveksam till projektet i inledningsfasen.

Gruppen som träffades på Dunderbacken bestämde att försöka anordna ett möte den 12 maj på Dunderbacken för att diskutera med inblandade parter samt för att försöka dela med sig av sina erfarenheter till alla nybildade föreningar som ligger i startgroparna för en kooperativ hyresrätt och gemenskapsboende/kollektivhus.

ELISABETH OLSZON

Boende på Majbackens gemenskapsboende i Göteborg, ett 40+ hus.

Bogemenskapen Dunderbacken

Hägerstensvägen 237 C, 129 35 Hägersten inbjuder härmed till en

temadag om kooperativ hyresrätt lördagen den 12 maj kl 9-17!

Programmet är utformat med tanke på föreningar som arbetar med att starta nya gemenskapsboenden.

Vi vänder oss också till redan existerande boenden runt om i landet, både för att ta del av deras erfarenheter och för att sprida kunskapen om vad den kooperativa hyresrätten kan erbjuda olika boenden.

För tillresande från andra orter bidrar vi till övernattnings och frukost. Mer detaljer se www.kollektivhus.nu

Varmt välkomna!

Eva Ulveson, Dunderbacken

John F Fletcher, Tersen

Ur programmet: Dunderbacken och Sjöfarten berättar om sina erfarenheter.

Hur tänker en fastighetsägare när eldsjälarna kommer på besök?

Vad har fastighetsägaren att vinna på gemenskapsboendet och den kooperativa hyresrätten?

Anmälan: Rolf Ericson tar emot anmälan, liksom önskemål om gästrum, måltider etc. Du når honom på telefon 070-872 59 89 eller rolf.ericson@dunderbacken.se. Vi ber Dig skicka in anmälan snarast för att underlätta planeringen.

Den ljusnande framtid är vård

Motiven till att välja en bogemenskap varierar säkert beroende på ålder, kön och på en mängd andra förhållanden. En del boenden riktar in sig på andra hälften av livet. För många som väljer ett sådant boende har säkert oron för hur åldrandet ska se ut och om äldreomsorgen kommer att kunna ordnas, haft betydelse.

Äldre blir äldre och yngre blir färre

Socialdepartementet har i delrapport i LEV-projektet, simulerat hur 300 000 individer åldras fram till 2050 och försökt bedöma framtida behov av hälso- och sjukvård och äldreomsorg. Medellivslängden för en 65-åring kommer att öka med 2,6 år till cirka 87 år 2050. Det innebär att en fjärdedel av befolkningen kommer att vara 65 år eller äldre år 2050. Äldre personer behöver äldreomsorg, men också mer sjukvård än yngre.

När det blir allt fler äldre samtidigt som antalet personer i förvärvsaktiv ålder ökar i långsammare takt förändras försörjningskvoten, som är ett mått på hur många barn, unga och äldre som finns per 100 personer i yrkesverksam ålder. I ett historiskt perspektiv har försörjningskvoten varierat kraftigt, från nästan 100 vid 1900-talets början till 60 runt 1940. Därefter har den ökat till dagens nivå på 71. Försörjningskvoten ökar till 84 år 2050. Den demografiska utvecklingen blir en utmaning för samhället.

Förslagen på hur man ska möta den åldrande befolkningens behov av vård och omsorg har, förutom minskat offentligt åtagande, nedskärningar och besparingar, ofta handlat om nya sätt att finansiera. Kraftigt höjda avgifter, en övergång till försäkringssystem eller ett individuellt kontosparande har föreslagits.

Äldrekostnaderna ökar

Kostnaderna för den åldrande befolkningens äldreomsorg väntas stiga med 70 procent och för hälso- och sjukvård med närmare 30 procent till 2050. Personalbehovet ökar med 50 procent, mest inom äldreomsorgen och en personalbrist med ungefär 65 000 årsarbetare väntas redan till 2030.

Totalt beräknas vård och omsorgs andel av BNP att stiga från nuvarande 13 procent till 16 procent under de närmaste 40 åren

eller 110 miljarder kronor i dagens penningvärde. Alla länder står inför samma utmaning. Ett annat sätt att finansiera verksamheten löser inte de grundläggande problemen utan fokus måste läggas på effektiviseringsgapet istället för finansieringsgapet, menar socialdepartementet.

Framtidens melodi

Framtidens samhälle måste därför präglas av närservice, modern hjälpmedelsanvändning, anpassade bostäder och kommunikationer. Om man dessutom räknar med en produktivitetsökning på 0,6–0,7 procent per år inom vård- och omsorgssektorn skulle det ökade behovet kunna mötas utan att öka vård och omsorgs andel av BNP. Hörnstenarna i den beräkningen skulle vara:

- Bättre hälsa och funktionsförmåga minskar behovet av vård och omsorg.
- Tillgänglighet och hjälpmedel.
- Fler arbetade timmar bidrar till tillväxten.
- En effektivare vård och omsorg kan innebära bättre resultat och/eller minskade kostnader.
- Nytankande, utveckling och forskning.

Personalbehovet ökar – den största utmaningen!

Nå, den ekonomiska delen skulle alltså kunna hanteras, men att det kommer att saknas personal inom den vårdande sek-

torn, tar inte denna delrapport upp annat än som ett konstaterande.

Omkring 400 000 helårsarbetare finns för närvarande inom den offentlig vård- och omsorgen och av dessa är cirka 60 % anställda inom sjukvården. Behovet av personal väntas öka 2010–2050 med cirka 25 % inom hälso- och sjukvården och med omkring 70 % inom äldreomsorgen.

Vi kommer att få en stor brist på personal inom äldreomsorgen under kommande decennier. Bristen blir extra påtaglig i län med en minskande befolkning i arbetsför ålder. Bristen i relation till den arbetsföra befolkningen är störst på Gotland och i Norrbotten, Västernorrland och Dalarna.

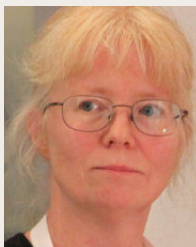
Att planera sitt boende

Att planera sitt boende och redan tidigt söka sig till likasinnade och bo tillsammans kan vara ett sätt att bättre klara sitt åldrande. Inte därmed sagt att man ska agera som hemtjänstpersonal, men jag är övertygad om att vi kan göra mycket för varandra långt upp i åren och att det dessutom är glädjefullt. Det är tryggt att veta det.

Sen visar forskningen att social gemenskap och bra kontaktnät, som automatiskt fås i gemenskapsboenden, håller oss friska längre och minskar risken för demenssjukdomar.

BERTIL HAGSTRÖM
MAJBÄCKENS BOGEMENSKAP –
ETT 40+ BOENDE I GÖTEBORG

Nya i Kollektivhus NU:s styrelse

Ulrika Egerö

Jag har bott i kollektivhuset Trekanten sedan 1986. Har varit ordförande i kollektivhusföreningen i huset ett par omgångar. Känner människor i många andra kollektivhus i Stockholm. Arbetar som översiktsplanerare och ekolog på Stockholms stadsbyggnadskontor. Intresserad av både sociala frågor, särskilt social integration, och miljöfrågor.

Gift, har tre vuxna eller nästan vuxna barn och tre barnbarn.

Niklas Krantz

Journalist som numera arbetar med sändningssäkerhet på svt. Har bott i Prästgårdshagens kollektivhus i Älvsjö för 20 år sedan. Var då med att återstarta Kollektivhus NU, med tidningen som då hette Nuläget. Sen dess har jag bott i radhus och bostadsrätt, men är sedan några år sugen på att åter flytta in i ett kollektivhus. Är med i föreningen Kombo, som arbetar för att starta ett hus för alla åldrar, vilket jag tycker är himla trevligt. Gillar också att segla och gör på fritiden en sajt om segling som heter sittbrunnen.se.

I Europa händer det mycket

– rapport från en cohousing-konferens

I vintras fick Kollektivhus NU en inbjudan till en internationell forskarkonferens om 'Cohousing' i mars månad i Tours, Frankrike. Med styrelsens goda minne nappade jag, skrev ett passande 'paper' om den svenska utvecklingen under 1900-talet och fick mitt namn i programmet.

Det är långt till Tours, om man åker tåg. Ett fullt dygn, med två byten, gav en god erfarenhet av vad det handlar om. Självklart dyrare än att flyga. Tours är centrum i Loire-regionen, ligger vacker vid floden med samma namn. En försiktig vårväll mötte vid ankomsten. Morgonen efter hittade jag konferenslokalen i ett mycket pompöst stadshus, ett kubformat rum med över tio meter i tak och fullständigt omöjlig akustik.

Samlingstiteln för konferensens två dagar var *Self-managed cohousing: born out of need or new ways of life?* (Kollektivboende: fött ur människors behov eller en ny livsstil?) Bortåt 60 personer deltog, bland dem studenter som också visade upp olika elevarbeten. Bland oss andra räknade jag till deltagare från nio västeuropeiska länder (Belgien, England, Finland, Holland, Italien, Spanien, Sverige, Tyskland, Österrike). Presentationerna var mycket varierande – från breda analyser av cohousing-rörelsen till planering och designfrågor. Några viktiga punkter återkom i olika presentationer:

- *Termer och begrepp behöver utredas*, både för att klargöra vad vi talar om och för att förbättra utbytet om de många olika former av gemenskapsboenden som faktiskt existerar.
- *Rörelsen behöver ta till sig de nya villkor* som ställs av finansiell kris, arbetslöshet och bostadsproblem i Europa. I Spanien har en organisation bildats för att

I Spanien finns två miljoner tomma bostäder.

göra osålda hus och lägenheter till behövande. Samarbetet kring renovering och inflyttning skapar integration och sammanhållning, med stöd inte minst till hushåll på väg att förlora fotfästet.

- *Forskningen om olika former av boende* behöver förstärkas och samordnas. God kunskap kan finnas om lokala projekt och ansatser, men mer systematiska studier saknas. Jämförande forskning mellan länder kan ge viktiga inblickar i vad som styr och begränsar utvecklingen av alternativa boendeformer.

Flera bidrag innehöll demonstrationer av faktiska projekt och projekt under planering. Organisationen **Alter prop** hade gjort en sammanställning av olika dvd-filmer kring cohousing. De finns att hämta på <http://alter-prop.crevilles-dev.org/>

Värd för konferensen var en organisation kallad **Le Studium**. Den erbjöd oss alla att forma vad som kallades ett *research konsortium* och var beredd att finansiera

1–2 möten under ett, möjligen två år. Möten som avsågs vara i en full vecka. I diskussionen kring erbjudandet landade flertalet på en annan organisationsform, ett forskningsobservatorium eller ett slags central för information, utbyten och samarbeten i forskning kring cohousing-frå-

Mer än 300 hushåll vräks varje dag.

gor. Kanske finns här en möjlighet att blåsa nytt liv i det nätverk som bildades i Stockholm efter vår egen internationella konferens 2010.

Conference proceedings är under arbete, troligen blir de tillgängliga enbart digitalt. Flera av bidragen till konferensen finns redan nu i elektronisk form hos Kollektivhus NU.

BERTIL EGERÖ
SLOTTET LUND

Ur det spanska bidraget: Att få en bostad har länge varit ett problem för spanska medborgare, både under perioder med god ekonomi och i tider som liknar den nuvarande bostadskrisen. I Spanien finns i dag två miljoner tomma bostäder, 800 000 av dem är nybyggda. Samtidigt ökar avhysningarna inför utmätning av fastigheter med omkring 300 hushåll om dagen. I dag finns det uppskattningsvis 200 000 hemlösa i Spanien.

Bertils »paper« kan betäckas från
bertil.egero@soc.lu.se

Bertil Egerö har intervjuat Gudrun Schyman i F! och Karin Svensson-Smith i miljöpartiet om deras syn på kollektivhusboende. Men ingen av dem driver frågan i dag, även om bostadsfrågan är aktuell för båda.

Gudrun Schyman

Karin Svensson-Smith

Två skånska politiker om kollektivboende

»Tänk så praktiskt det är!« *Gudrun Schyman* kvittrar glatt i telefon när jag ringer henne. »Jag har bott kollektivt på många vis. Ängsviksgården i Värmdö var min räddning när jag 1993 accepterade att bli ledare för Vänsterpartiet. Jag hade aldrig klarat jobbet utan andra vuxna som kunde hjälpa till med barnen när jag var borta.«

I dag är Gudrun kommunpolitiker för Feministiskt Initiativ, F!, i Simrishamn. Hon talar varmt om hur kollektivboendet motverkar könsstereotyper – »alla måste ju vara med och jobba« – och hur fantastiskt det är inte minst för ensamstående föräldrar. »Och för barnen också«.

Ingen statlig bostadspolitik

Men i dag driver hon inte frågan om fler kollektivhus. »Det är för litet tryck, efterfrågan saknas. Det finns ju inte ens någon statlig bostadspolitik i dag, och bostadsutskottet är borta.« F! arbetar med att få fram bostäder som kvinnor har råd att hyra, och Gudrun driver den frågan i styrelsen för det allmännyttiga bostadsföretaget Simrishamnsbostäder. Hon menar att allmännyttan fortfarande har kvar sitt samhällsansvar trots den konkurrensutsättning som nu

gäller. »Men kollektiva bostadsformer står inte på dagordningen. Det är seniorboende, trygghetsboende som folk arbetar för.«

Inte heller Feministiskt initiativ driver bostadspolitiska krav kring kollektiv boende. Gudrun har inga konkreta råd att ge för hur vi ska kunna få kollektivhusboende att uppmärksammas. »Höj rösten! Skriv debattartiklar, ifrågasätt kärnfamiljeiden som vägledande i bostadsproduktionen.«

Jag får kontakt med *Karin Svensson-Smith*, miljöpolitiker först i vänsterpartiet, nu i Miljöpartiet. Karin, känd miljökampe i riksdagen, bor i Lund och känner till våra fyra kollektivhus men har aldrig provat kollektivt boende. Själv bor hon i Djingis Khan, ett bostadsområde med täta grannkontakter och samarbete, och med gemensam lokal för fester och möten. »Det är också ett slags gemenskapsboende,« säger Karin, och antyder att man kan ta ett litet bredare grepp på frågorna än »vanliga kollektivhusmodellen« som vi håller oss till.

Brist på studentbostäder

För Karin är ökat delande och minskad individuell konsumtion ett måste. Hon

Miljöpartiets motion i riksdagen 2006 om »En hållbar, solidarisk och grön bostadspolitik« (2006/07:mp704) säger bland annat följande:

Möjligheten att bilda kollektivboende av olika slag, är ett annat sätt att öka inflytandet. Då kan de boende tillsammans med fastighetsägaren få möjlighet att bilda särskilt anpassat boende, med kollektiva nyttigheter.

Genom detta boende skulle många nya tjänster och funktioner komma fram som skulle öka det sociala välbefinnandet och minska de ekonomiska kostnaderna och resursanvändandet.

Läs mer här: www.mp.se/files/119600-119699/file_119648.pdf

deltar i ett kommunalt arbetsutskott kring strategisk samhällsplanering, där man bland annat diskuterar vad som ska ersätta de alltför stora bostäder många har i dag. Det är brist på studentbostäder i Lund, och stora bostäder skulle kunna användas kollektivt av dem. Då måste lockande alternativ, gärna »halv-kollektiv«, tas fram för sådana hushåll.

Karin menar att de yngre är den viktiga målgruppen för nytänkande. Många tvingas återvända till föräldrarna efter avslutade studier. Olika varianter av delat boende skulle underlätta för dem, och också ge dem nyttiga erfarenheter av att dela och därmed minska sin egen konsumtion. Tyvärr saknar den politiska debatten i dag mycket av det nytänkande som är nödvändigt. Att minska energikonsumtionen genom smartare boende är inte inne, däremot klimatmotiverad renovering.

Miljöpartiet har engagerat sig i »smartere boende« i former som bör intressera oss i kollektivhusrörelsen. Se rutan ovan.

Ny bok **Utforma för gemenskap – goda exempel för studentboende**

Antalet studerande har mer än fördubblats sedan 1990. Bostadssituationen för denna grupp är därför en viktig fråga. De flesta studenter bor i »vanliga« bostäder, medan 25–30 procent bor i särskilda studentbostäder.

Det är möjligt att bygga studentbostäder mindre än ordinarie bostäder genom att flytta ut vissa funktioner till gemensamma utrymmen. Det handlar om utrymme för samvaro, matlagning och måltider. Boken innehåller fakta och inspiration om just dessa gemensamhetsutrymmen för studenter.

Utgivningsår: 2012

Antal sidor: 92

ISBN-nummer: 978-91-86827-94-6

Pris: 254,40 kr inkl. moms (240,00 kr exkl. moms)

Kan laddas ner som PDF på [www.boverket.se/Om-](http://www.boverket.se/Om-Boverket/Webbokhandel/Publikationer/2012/Utforma-for-gemenskap/)

Boverket/Webbokhandel/Publikationer/2012/Utforma-for-gemenskap/

BERTIL EGERÖ
SLOTTET LUND

Kollektivhuset Trädet i konflikt om hyran

Kollektivhuset Trädet i Kortedala i Göteborg ligger i konflikt med hyresvärden Poseidon om bland annat hyresnivåer. Frågan har varit uppe i hyresnämnden flera gånger och ett sista och avgörande möte hölls i mitten av mars. Beslut i frågan väntas när som helst.

Fastighetsägaren Poseidon vill säga upp det förmånliga avtal som kollektivhusföreningen har haft med Poseidon sedan kollektivhuset bildades på 80-talet. Vinner Poseidon vill de driva igenom ett nytt avtal som innebär en 100%-ig hyreshöjning. Utöver det återstår att förhandla om de gemensamma utrymmena och förvaltningen av huset. Som det är i dag tar föreningen hand om allt från trappstädning, vaktmästeri till administration kring in- och utflyttningar. För detta har föreningen en reducerad hyra som gör att huset går plus-minus noll för fastighetsägaren. Detta räcker inte för Poseidon som i flera tidningsartiklar hävdar att Trädet subventioneras av övriga hyresgäster i beståndet.

Kommer Poseidons avtal att gå igenom i sin helhet lutar det åt att kollektivet kommer att upphöra. Få personer i huset är beredda att förvalta sitt hus utan att få något tillbaka för det från fastighetsägaren.

Förhandlingsgruppen från Trädets sida har under hela den långa processen försökt att föra fram argument för Poseidon om husets mervärde och att det finnas stora anledningar för Poseidon att vilja ha kvar huset och dess verksamhet. Argument som lyfts fram är bland annat att Trädet är ett praktiskt exempel på hur lyckad integration över generationer och etniska gränser kan se ut, hur ensamhet och sociala problem kan bytas ut mot gemenskap och hopp. Huset ger också ett mervärde för stadsdelen då Trädet arrangerar kulturevenemang för Kortedalabor.

Poseidon har dock aldrig varit intresserad av dessa argument och enbart velat att diskussionen ska handla om ekonomi. Eventuell självförvaltning eller kollektivhusets vara eller inte vara är av underordnad betydelse för Poseidon.

Senaste mötet med hyresnämnden hölls i Trädets matsal. Nämndens ledamöter

gjorde en rundvandring i huset och kollade på flera lägenheter. Nu är det upp till hyresnämnden att avgöra denna långdragna tvist.

MATHILDA ANDERSSON NWACHUKWU

Datum för ny förhandling: 14 maj! Båda parter har kommit in med nya saker som hyresnämnden behöver ta ställning till.

Om Kollektivhuset Trädet:

- Ligger på Allhelgonagatan 12 i Kortedala, Göteborg. 39 lägenheter utspridda på 10 våningar. Sammanlagt bor omkring 80 personer i huset, i åldern 3 månader – 75 år.
- Kollektivhuset Trädet är en förening som blockhyr hela huset av bostadsbolaget Poseidon.
- Vi förvaltar huset, dvs. tar hand om inre och yttre skötsel som fastighets-skötsel, trädgård, trappstädning, snöskottning. Vi tar själva hand om in- och utflyttningar.
- Vi har en våning med gemensamma utrymmen: matsal, kök, lektrum för barn, café, gratisaffär, gästrum, bastu och träningsrum.
- Middagar 3 kvällar i veckan i storköket (må 18.00, ons 19.00, fre 18.00).
- Gemensamt café på fredagskvällar.
- Alla vuxna över 18 år ingår i en arbetsgrupp och deltar i förvaltningen av huset.
- Vi har en stor mångfald i huset vad gäller ålder, etnicitet och samhällsklass.

Mer information om huset finns på www.tradet.nu

Ladda ner verksamhetsplanen från hemsidan!

Du som vill veta vad som hände på årsmötet 17 mars kan ladda ner protokollet med alla bilagor från webbplatsen. Där kan du också ladda ner verksamhetsplanen för kommande år. Denna plan ska kompletteras med de konstruktiva synpunkter som kom fram vid årsmötets gruppdiskussioner. Du kan också ladda ner styrelsens protokoll sedan 1 januari 2011. Se www.kollektivhus.nu/protokoll.html

Kollektivhus NU

Det här är nummer 22 av »BO TILLSAMMANS« som är föreningen Kollektivhus NU:s informationsblad. Vi har rullande ansvar för redaktionen.

Den här gången är Elisabeth Olszon redaktör. För nr 23 av Bo Tillsammans ansvarar Eva Norrby och Dick Urban Vestbro. Utgivning cirka 1 september. Du som är intresserad av att vara gästredaktör för Bo tillsammans, hör av dig till kollektivhus.nu@gmail.com

Styrelsen i Kollektivhus NU 2012

Ordförande:

Dick Urban Vestbro, Tullstugan Stockholm, 070-655 94 83, dickurba@gmail.com

Vice ordföranden:

Eva Norrby, Sjöfarten, Stockholm eva.norrby@bahnhof.se

Kassör: Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Ordinarie styrelsemedlemmar:

Nils Assarsson, Landgången, Malmö
Ulrika Egerö, Trekanten, Stockholm
Niklas Kranzt, Kombo, Stockholm

Suppleanter:

Karin Yttergren-Sahli, Vildsvinet/Örebro
Anne Deméris, Färdknäppen, Stockholm
Lotta Bystedt, Färdknäppen, Stockholm.

Webbredaktör: Ingrid Sillén

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka e-post till nyhetsbrev-kollektivhus-NU-subscribe@googlegroups.com

Du kommer att få nyhetsbladet Bo tillsammans och annan information relaterad till kollektivhusboende.

På hemsidan www.kollektivhus.nu finns listan över kollektivhus i Sverige. Vet du något hus som inte finns med där, hör av dej till kollektivhus.nu@gmail.com

På hemsidan kan man också sätta in en bytes- eller intresseannons. Mejla till ingrid.sillen@comhem.se

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som en gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

www.kollektivhus.nu